

فره‌زنی و چلیسی پیاو...!

نوری بیخالی

لهوه دهست پیده‌که م که چون له سای ئهو کولتوره بؤگه‌ن و هوشیاری‌بیه سه‌قفت و خویندن‌ههه ناته‌ندروسته‌ی پیی گوشکراوین، له گه‌مه‌یه‌کی زمانه‌وانیدا هه‌ولی ئه‌وهمان داوه و دهدین ژن بھینینه پله‌ی خواره‌ههه خواری پیاو و بچووکی بکه‌ینه‌ههه، لهوهش زیاتر بعون و به‌ها و ماف و شوناس مروق‌بیونی لی ژه‌وت دهکه‌مین، ئاخر کاتیک به‌ناوی ما‌فه‌کانی نافرمان، ئهو کائینه له بازنه‌ی ما‌فه‌کانی مروق‌هه‌لاؤیر دهکه‌مین و حیا دهکه‌ینه‌ههه، ریک ودک ئه‌وه وایه و بهو مانایه دیت که ئافرمت مروق‌نییه، ئه‌وه نهک ههه بؤ ئافرمت، ته‌نانه‌ت بؤ منالانیشمان ههه وا دهکه‌ویتموه، ئه‌گینا بؤ رؤزیک له رؤزان گوییستی گوزارشت و دهسته‌واژه‌ی ما‌فه‌کانی پیاوان نه‌بووین؟!

بیگومان له‌بهر ئه‌وه تا ئهو چرکه‌ساته‌ش له دیدی ئیم‌ههی نقووم بووی نیو زله‌کاوی باوه‌سالاری و نه‌ریتگه‌رادا، ژن ته‌ناها و ته‌ناها کالا و ماکینه‌ی منال خستنده و تیرکه‌ری ئارهزووه چلیسه شه‌هوانی‌بیه‌کانی پیاو و منالیش هه‌میشہ کویله‌یه‌کی ئله‌قنه له گوئی و گویرایه‌لی بی پرسیار و گومانی به‌ردام فه‌رمانه‌کانی پیاو‌سالاری و باوه‌سالارین، ئیدی چاوه‌پری دید و تیپ‌وانینیکی زیان و مروقدوس‌ستانه بؤ ئهو دوو کائینه له‌لای ئیم‌هی پیاو ئه‌سته‌م، ئه‌مه جگه لهو پاسادانه‌ههه و بروپیانو هینانه‌وانه‌ی هه‌مانه له به‌رامبه‌ر ههه خویندن‌ههه‌یه‌کی کورتبین و ئیقليجی خومان بؤ که‌س و دیارده و درکه‌وته‌کان.

سه‌ره‌تا له خومه‌ههه دهست پیده‌که، ئینجا له‌وانی تر و به‌راشکاوی ده‌لیم و نکولی لهوه ناکری، که پیاو تا بلیس چلیس و برسی جه‌سته‌ی ئافرمت و کویله‌ی تیرکردنی غدریزه سیکسیه برسییه‌کانی‌بیه‌ت و ئه‌گه‌ر له ته‌ناها شه‌ویکدا له‌گه‌ل هه‌ممو کچ و ژنانی دونیا جووت بیت، هیشتا بسکه‌ی سمیلی دیت، تاکو ده‌چیت‌ههه باوه‌شی یه‌کیکی دی، ودک ئه‌وه‌ههه خواه‌ند ئه‌وه مروق‌ههی ته‌ناها بؤ پرکردن‌ههه‌ی بوشاییه سوزداری و تیرکردنی حمزی شه‌هوانی پیاو دروست کردیت، گومانیشی تیدا نییه که له پشتی ئه‌وه بیرکردن‌ههه دۆزه‌خییه ئه‌تمو‌سیفیریکی پتھوی کولتوري باوه‌سالاری و نه‌ریتگه‌رای پیاو‌سالارانه‌ی گه‌نیو هه‌یه و ئاما‌دیه، که ودک ههه دیارده و درکه‌وته‌یه‌کی تر، بؤ پاسادانه‌ههه ئه‌وه حەزه چلیس و برسییه‌ی دهیان و سه‌دان بروپیانوی هه‌یه و بؤ هه‌میشہ و له چاو تروکانیکدا دهست ده‌باته‌ههه نیو پریاسکه‌ی کولتوري و دابونه‌ریت و توره‌گه‌ی دهقه ردها دۆگما و به پیروزکراوه‌کان و به‌ناوی چاکسازی و شتی لهو بابه‌تاه بھسکه‌ر کۆمەلگا و کایه‌کانیدا دیانبه‌شیت‌ههه.

بەهەر حال دواي ئه‌وه مشتوم‌ههی که پرپۆزه ياساي په‌رله‌مانی کوردستان له‌مېر ياساي فره‌زنی دروستی کردووه و لهو نیووه‌دا تەرەفگىرى ياساكە و دز و لايەنی بىدەنگىش هەن، بەرای من ودک كەسىك ئەمودە بەھەر ناو و پاساویکەوه روایی دەداتە دیاردەی قىزهونى فره‌زنی و حەللاتى دەكتات، باشتى وایه و ئەگەر راست دەكتات، با به راشکاوی و بويريشه‌وهەم‌لۆيىست له بەرامبه‌ر دیاردەگەل نامۇ و بىزراوی چەشنى هاوسه‌رگىرى (مۇتعە و مسيار و سيفە) دەربېرى و بەراستگۆيى دهست بؤ دەرخستنى رەگە مىزۈوبىيە‌کان و داهىنەرانى ئه‌وه شىۋو ئىباھىت و زينا شەرعىيانه ببات و بؤ خەلکىيان روون بکەنەوه، با قىسىيەکى روون و ئاشكرا له مەر دیاردەکانى مارهىي سەر بىشكە و مارهە‌جاش و شتى لهو بابه‌تاه بکات و بەبى ترس و له پى خوا داهىنەر و سەرچاوه تىپورىيە‌کانى ئه‌وه بازركانىكىردنە به جەسته‌ی کچ و ژن را دەربېرى .. ئەمودە بە بروپیانوی فريوده‌رانە باوه‌سالارى و نه‌ریتگه‌رای خەممۇرى تەشەنە نە‌کەرنى بە‌درەوشتى و زىنایا، ئەگەر راست دەكتات و نېيت پاکە، با ئازايىتى بدانە بهر خۆى و لهوه دهست پېيکات، که ئىدى چىت به زۆر له‌چەك نە‌کەرىتە سەر كچى منالى تەمەن نەونەمام و پەپوولەبىي، که هىشتا دهست راست و چەپى خۆى بؤ لىڭ حىا ناكىرىتە، لەچكىك که بەرھەم و پاشماوهى چاخى به کویله‌کەرنى ئافرەتى مروق و رىكلامىتى پر رەواجى بازركانى سیاسىيە، با لهوه دهست پېيکات، چۆن و هەر کاتىك پیاوى (سمیل بابې!!) كوردى موسىمان، که ئارهزووی جووت‌بیونى كرد له‌گەل هاوسه‌رەكەيدا، هەتا ئەگەر له ماوهى بىنۋىزى و له‌بەردام تەشتىك هە‌ویرى نانکردندا بۇو، ناچارى دەكتات و شەھوەتى شىتانە لە دەھرى ئه‌وه ژنە ماندوو هيلاکە بەتال دەكتات‌ههه، كەچى خودى ئەنکەئى خۆى ئەگەر ئارهزووی سیكسى هەلسا و داوابى جووت‌بیونى لە مىرددەکەي بكا (كە حەددى

نییه!!)، له ترسی ئەوەی نابادا میردەکەی بە رووقایم و بى شەرم و دۆخىن شل ناوى ببات خۆی دەخواتەوە .. ئەوانەی بە بىانووی ترسیان لە لەيەك ترازانى پەيوەندىبىه كۆمەلایەتىيەكان و تىكچۇنى شىرازە خىزان، رەوابى دەدەنە فرەزنى و حەلائى دەكەن، ئەگەر راست دەبىزىن و بۇ سەلاندىن و سەپاندىنى هېز و دەسەلاتى پىاوسالارانە و رۆحى مازۇشى خۆيان نىيە، با ئەو تابۇ و تەوەتمە و وەھمە كۆمەلایەتى و شەرعىيە پووجانە لە عەقلى خەسيسو و هوشىيارى نەخۆشى كۆمەلگادا چاندوويانە تىك بشكىن، رىڭا بەدەن كچ و كور وەك دوو مەرۇفى كاملى و هوشىيارى خاونەن ماف و رەوابى لە دەسىنىشانكىرنى ئايىنەدە و چارەنۇوسى خۆيان، با بەيىن نەو دلخوازانە بە شىيەدەكى سروشتى و مەرقىيە دوور لە قامچى باوک و برا و ترسى مام و ئامۇزا و چاوسووركىرنەوە خال و خالۇزا، ھاوسەرى ژيانيان ئازادانە ھەلبىزىرن.

بەپاستى كۆمەدەپەيەكى سەيرە لەم ولاته، سەيرەكەن، ئەگەر ژنەكەت نەزۆك بۇو .. ئەگەر نەخۆشى درېزخايەنى ھەبۇو .. ئەگەر نازانىم ماوهى چەند تۇرا و نەگەرایەوە مالەوە و نەھاتەوە نىيۇ باخەلى پىاوهەكە (لەوانەيە و گريمان با خەتا و گوناھەكە ھى پىاوشى بىت!!)، پىاۋ بۇي ھەيە ژنى دوودم بىنى ، واى لە سىيەم و چوارەميسىن. ئاخىر ئەمەش ئەگەر گەمەيەكى ترى ياسا و ترس و شەرمى ئەو كایيە نەبىت لە بەرامبەر ھەزمۇون و باھۇزى وىرانكارى باومەسالارى و نەرتىگەرا (كە ھەموويان بەيەكەوە بېرىستى ژيان و گۈران و نۇوبۇونەھەيان لە كورد كوشتووە) چىيە؟ ھەموو ئەمەش تەنها لەبەر ئەوەي كە كايىە ئاپراو بەشى ئەو بەھىلەتەوە كە دىوەخانى نەربىت و سەكۆتى باومەسالارى و مىنبەرى يەقىن و رەھايىيەكان لېي تۇرە نەبن و دلىان لېي نەرنجى، نابادا بەر نەفرەتى ئابپروچۇون و تەكفيرى بەدەن، بۇيەش كە لە پەرۋۇزە ياساپەكە و بانگەشەكانى ئەو كايىە شەرمەنە ورد دەبىتەوە، زۇر بە ئاسانى ئەو سىاسەتى (نەشىش بىسووتى نە كەباب) و نوكىتە بانىكە و دوو ھەوا) مان بۇ ئاشكرا دەبىت، بەو پىيەتى لەلایەك بانگەشە ئازادى و ديموکراسى و كرانەوە و كۆمەلگاى مەدەنلى دەكتات (تەنناھەت لە ماددەيەكى دەستوردا يەكسانى ئافرەت و پىاۋى بە تەوەرى سەرەتكى ئازادىيەكان وەرگەرتۇوە)، كەچى لەولا دېتەوە دەرۋاזה و كونىك بۇ تىرکىرنى حەزى شەھوانى و غەریزە چلىسى پىاۋ دەكتەوە.

باشە ئەي ئەگەر بېرسىن (ئەو ئەگەر بە لادر و بەرەللا و بى رەشت و مولھيد و زىنتىق ناومان نەبەن و لە سوچىكدا فتوامان لەسەر نەدەن - فتوا بە دىوە سىاسى و ئايىننېيەكە): ئەگەر پىاوهەكە نەمېرىد بۇو .. ئەگەر نەزۆك بۇو و توانى ئەوە خەستەنەوە نەبۇو .. ئەگەر نەخۆشى درېزخايەنى ھەبۇو .. ئەگەر لەبەر گەشتە شەھوانىيەكانى و رازى كەدنى دلى (كاکەسوورەكە) بۇ سورىيا و تۈركىيا و ئىمارات و بۇ شەوى سورىيە باوهىنى سۆزانيان بەھەفتە و مانگ و بەناوى بازىغانى و چى و چىتە ئەتەوە مال .. ئەگەر وەك مەلائى واعىز و سىاسەتمەدارى مولەقىنى گۈرۈنمان، تەنها لەبەر دووركەوتەنەوەي مانگىك لە خىزانەكە زەجاج موتۇعەي كرد .. ئەگەر لە كۈلان و فەرمانگە و شويىتى كارى خۆيدا ھەر خەريكى چاوبىرىنى ھەرزەكارانە بۇو لەگەل دەر و دراوشى و ھاۋىپېشەكانى .. ئەگەر لەو بەلایەر راکىرنى خەلکىك لە باشۇر و ناۋەرەتى عىراق بۇ كوردىستان لە ترسى تىرۇر و تەقانىنەوە، پەنجا دۆلارىيەك دابنەتى سەر ناوكى يەكىكىيان .. ئەگەر ھەموو شەھى دەستبازى و بە سەرخۇشى و بېھۆشىيەوە هاتەوە مال و لە قۇوتى دەمى مال و منالى بىكىرىتەوە بۇ ھاپىك عەرەق و پېكىك ئۆسى .. ئەگەر و ئەگەر و بەپاست پەرسىيارەكە ئەوەي، ئەو دەمە ژنە بەدەخت و خىرلەخۇ نەدیو قۇرى كام ياسا و شەرع و ديموکراسىيەت بىا بەسەر خۇيدا!

بۇيە بە راشكاوى دەلىم، گەلۇ دەزانن گالئەچارىيەكى منالانە و سوکايەتى پېكىرنىكى ئاشكرا و لە بەھاى مەرقىيە كەمەرەنەوەي ژن و پىاۋى كوردى، كە پىيمان وابىت بە فرەزنى چارەسەرى زينا و لادانى كۆمەلایەتى و بەمەرەتەنە دەكەين (ئەرى بەپاست فرەزنى ئەلەرناتىقى مەتابازى و كارى لواتەيە؟!)، يان بەو وەھمەو بىن گوايە سەرگەتنى بېرىارى فرەزنى كېشە ئەپەرىدەي كچان ناھىيى، مەگەر ئەوانەي ژنى دوودم و سىيەم دېنن ھەر قەيرەيان ھەنداوە، يان بە شىيەدەكى تر لەبەر ئەو ئاستە يەكسان و بەرزەي گۈزەران و وەك يەكىيەي رەخسانىنى ھەل كار و ژيان بۇ گەنچانمان، ھەرچى كورى قەيرە و بىزىنە لەم ولاته نىيە و كۆچى بە لىشاوى لاۋانىش نووكتەيەكى رۆزانە و ورېنە راگەياندە و بەس؟!

